

# Halvlek för 70-talisterna

## En pensionsprognos för 40-talisternas barn

Maria Sjuttitalsson  
PPM-stigen 70  
197 79 Pensionsboda



## Till alla födda på 70-talet!

Orange kuvertet, från Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten, är ett omiskännligt vårtecken. Mellan mitten av februari och sista veckan i mars dimper kuvertet ned hos närmare sex miljoner invånare i landet. Kuvertet väcker känslor till liv som ger näring åt den offentliga debatten. Hittills har dock debatten fokuserat på den så kallade mellangenerationen, personer födda mellan 1938 och 1953, medan de efterföljande generationerna har fått mindre uppmärksamhet. I synnerhet generationen som nu befinner sig halvtid kvar till pension, det vill säga 70-talisterna. Vår rapport som formmässigt är inspirerad av Orange kuvertet, är en vidareutveckling av rapporten ”70-talisten på tapeten” som publicerades i höstas av KPA Pension, ett företag inom Folksamkoncernen.

Alltsedan det nuvarande pensionssystemet infördes 1999 har vi inom försäkringsbranschen bedrivit kampanjer som alltför ofta tenderar att skapa oro hos människor för deras framtida pensioner. Och vi satsar stora pengar på att föra ut det budskapet. Förra året köpte bank- och försäkringsbranschen reklam för olika pensionsprodukter för drygt 310 miljoner kronor. Alla känner vi igen fraser som Har du råd att leva på halva lönen?, Mogen för att tala pension? och Livet ska räcka hela pensionen. Även i denna rapport finns det prognoser som inger oro, men vårt huvudsyfte är att visa på möjligheter för människor att skaffa sig en rimlig och trygg pension.

Vi tycker att det allmänna pensionssystemet i grunden är bra. Det finns dock en del detaljer som bör förändras, men vi återkommer till dessa frågor i slutet av rapporten. I stället börjar vi med att presentera fyra pensionsbesked som illustrerar pensionen för en genomsnittsinkomsttagare inom respektive arbetsmarknadsområde. Pensionsutfallet bygger på ett antal antaganden och bör givetvis inte ses som exakta utfästelser och garantier. Därefter följer en fördjupad analys av den prognos vi har gjort tillsammans med Lennart Flood, professor i ekonometri.

Vänliga hälsningar



Anders Sundström  
VD Folksam



Håkan Svärdman  
Välfärdsanalytiker

**Anders Johansson**Foragatan 72  
197 70 SAFLOBRUK**Pensionsprognos för dig som är  
privatanställd arbetare och född på 70-talet**

Det här är en uppskattning av vad du kommer att få i pension om du fortsätter som *metallarbetare* fram tills du önskar gå i ålderspension. Prognosen grundar sig på den genomsnittliga inkomsten för din yrkes-

grupp. I beräkningen har antagits att du kommer att ha samma pensionsgrundande inkomst som under 2005, det vill säga 21 000 kronor i månaden.

Pensionsålder	Allmän pension	Tjänstepension	Total pension	Andel av slutlön
65 år	17 300 kr/mån	5 000 kr/mån	22 300 kr/mån	57 %
67 år	20 000 kr/mån	5 800 kr/mån	25 800 kr/mån	64 %

**Så mycket måste du spara om du önskar få  
en pension som motsvarar 70 procent av din slutlön:**

Pensionsålder	Behov av sparkapital för 70-procentig pensionsnivå, livsvarigt	För 10 år med 70-procentig pensionsnivå krävs följande sparkapital
65 år	1 119 000	625 000
67 år	464 000	273 000

Beräknat på en fondavgift på 0,8 procent, både på premie- och tjänstepension.

**Sparbehovet kan minska om du gör  
ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval**

Nedanstående tabell visar hur mycket ditt sparbehov för att få en 70-procentig pension påverkas av om du väljer ett av de billigaste fondalternativen för din premie- och tjänstepension jämfört med ett dyrare.

**Sparbehovet vid en fondavgift på 0,4 respektive 1,5 procent**

Pensionsålder 65 år	Sparkapital vid 0,4 % i avgift	Sparkapital vid 1,5 % i avgift
Livsvarig ersättning	1 060 000	1 370 000
Ersättning under 10 år	560 000	724 000

**Du kan höja din pension**

genom någon form av sparande, såsom pensions-sparande, fonder, boendet och/eller att jobba längre. Väljer du pensionssparande blir den preliminära premien följande (under förutsättning att du har gjort ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval):

- 1 100 kr/månad för en livsvarig ersättning
- 630 kr/månad för ersättning under 10 år

## Anita Person

Collectumvägen 72  
197 71 ITP-orten

## Pensionsprognos för dig som är privatanställd tjänsteman och född på 70-talet

Det här är en uppskattning av vad du kommer att få i pension om du fortsätter som *försäkringstjänsteman* fram tills du önskar gå i ålderspension. Prognosen grundar sig på den genomsnittliga inkomsten för din

yrkesgrupp. I beräkningen har antagits att du kommer att ha samma pensionsgrundande inkomst som under 2005, det vill säga 29 000 kronor i månaden.

Pensionsålder	Allmän pension	Tjänstepension	Total pension	Andel av slutlön
65 år	20 000 kr/mån	12 600 kr/mån	32 600 kr/mån	57 %
67 år	23 200 kr/mån	13 400 kr/mån	36 600 kr/mån	62 %

### Så mycket måste du spara om du önskar få en pension som motsvarar 70 procent av din slutlön:

Pensionsålder	Behov av sparkapital för 70-procentig pensionsnivå, livsvarigt	För 10 år med 70-procentig pensionsnivå krävs följande sparkapital
65 år	1 750 000	920 000
67 år	1 000 000	590 000

Beräknat på en fondavgift på 0,8 procent, både på premie- och tjänstepension.

### Sparbehovet kan minska om du gör ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval

Nedanstående tabell visar hur mycket ditt sparbehov för att få en 70-procentig pension påverkas av om du väljer ett av de billigaste fondalternativen för din premie- och tjänstepension jämfört med ett dyrare.

#### Sparbehovet vid en fondavgift på 0,4 respektive 1,5 procent

Pensionsålder 65 år	Sparkapital vid 0,4 % i avgift	Sparkapital vid 1,5 % i avgift
Livsvarig ersättning	1 610 000	1 940 000
Ersättning under 10 år	850 000	1 020 000

### Du kan höja din pension

genom någon form av sparande, såsom pensions-sparande, fonder, boendet och/eller att jobba längre. Väljer du pensionssparande blir den preliminära premien följande (under förutsättning att du har gjort ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval):

- 1 700 kr/månad för en livsvarig ersättning
- 950 kr/månad för ersättning under 10 år

**Eva Karlsson**SPV-gatan 73  
197 75 PA-staden**Pensionsprognos för dig som är  
statsanställd och född på 70-talet**

Det här är en uppskattning av vad du kommer att få i pension om du fortsätter som *statsanställd* fram tills du önskar gå i ålderspension. Prognosen grundar sig på den genomsnittliga inkomsten för din yrkesgrupp.

I beräkningen har antagits att du kommer att ha samma pensionsgrundande inkomst som under 2005, det vill säga 25 000 kronor i månaden.

Pensionsålder	Allmän pension	Tjänstepension	Total pension	Andel av slutlön
65 år	19 300 kr/mån	7 600 kr/mån	26 900 kr/mån	56 %
67 år	22 300 kr/mån	8 200 kr/mån	30 500 kr/mån	63 %

**Så mycket måste du spara om du önskar få  
en pension som motsvarar 70 procent av din slutlön:**

Pensionsålder	Behov av sparkapital för 70-procentig pensionsnivå, livsvarigt	För 10 år med 70-procentig pensionsnivå krävs följande sparkapital
65 år	1 480 000	780 000
67 år	700 000	410 000

Beräknat på en fondavgift på 0,8 procent, både på premie- och tjänstepension.

**Sparbehovet kan minska om du gör  
ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval**

Nedanstående tabell visar hur mycket ditt sparbehov för att få en 70-procentig pension påverkas av om du väljer ett av de billigaste fondalternativen för din premie- och tjänstepension jämfört med ett dyrare.

**Sparbehovet vid en fondavgift på 0,4 respektive 1,5 procent**

Pensionsålder 65 år	Sparkapital vid 0,4 % i avgift	Sparkapital vid 1,5 % i avgift
Livsvarig ersättning	1 360 000	1 685 000
Ersättning under 10 år	720 000	890 000

**Du kan höja din pension**

genom någon form av sparande, såsom pensions-sparande, fonder, boendet och/eller att jobba längre. Väljer du pensionssparande blir den preliminära premien följande (under förutsättning att du har gjort ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval):

- 1 500 kr/månad för en livsvarig ersättning
- 800 kr/månad för ersättning under 10 år

**Amina Zimmer**  
Pensionsvalsvägen 72  
197 71 KAP-KL BYN

## Pensionsprognos för dig som är kommunanställd och född på 70-talet

Det här är en uppskattning av vad du kommer att få i pension om du fortsätter som *kommunanställd* fram tills du önskar gå i ålderspension. Prognosen grundar sig på den genomsnittliga inkomsten för din yrkes-

grupp. I beräkningen har antagits att du kommer att ha samma pensionsgrundande inkomst som under 2005, det vill säga 23 000 kronor i månaden.

Pensionsålder	Allmän pension	Tjänstepension	Total pension	Andel av slutlön
65 år	18 400 kr/mån	6 200 kr/mån	24 600 kr/mån	55 %
67 år	21 500 kr/mån	7 200 kr/mån	28 700 kr/mån	61 %

### Så mycket måste du spara om du önskar få en pension som motsvarar 70 procent av din slutlön:

Pensionsålder	Behov av sparkapital för 70-procentig pensionsnivå, livsvarigt	För 10 år med 70-procentig pensionsnivå krävs följande sparkapital
65 år	1 540 000	809 000
67 år	843 000	496 000

Beräknat på en fondavgift på 0,8 procent, både på premie- och tjänstepension.

### Sparbehovet kan minska om du gör ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval

Nedanstående tabell visar hur mycket ditt sparbehov för att få en 70-procentig pension påverkas av om du väljer ett av de billigaste fondalternativen för din premie- och tjänstepension jämfört med ett dyrare.

#### Sparbehovet vid en fondavgift på 0,4 respektive 1,5 procent

Pensionsålder 65 år	Sparkapital vid 0,4 % i avgift	Sparkapital vid 1,5 % i avgift
Livsvarig ersättning	1 430 000	1 750 000
Ersättning under 10 år	750 000	920 000

### Du kan höja din pension

genom någon form av sparande, såsom pensions-sparande, fonder, boendet och/eller att jobba längre. Väljer du pensionssparande blir den preliminära premien följande (under förutsättning att du har gjort ett prisvärt premie- och tjänstepensionsval):

- 1 550 kr/månad för en livsvarig ersättning
- 830 kr/månad för ersättning under 10 år

# Vad påverkar storleken på din totala pension?

**07** Rapport 07  
Tjänat in allmän- och tjänstepension  
och nått halvtid till pension

Anders Johansson  
Föregångare  
507 70 SARLOERLUX

**Pensionsprognos för dig som är  
privatanställd arbetare och född på 70-talet**

Det här är en uppskattning av vad du kommer att få i pension om du fortsätter som medellönlöner fram tills du önskar gå i läerspension. Prognosen grundar sig på den genomsnittliga inkomsten för din yrkesgrupp. I beräkningen har antagits att du kommer att ha samma pensionsgrundande inkomst som under 2009, det vill säga 21 000 kronor i månaden.

Pensionsålder	Allmän pension	Tjänstepension	Total pension	Andel av slutlön
65 år	17 300 kr/mån	5 000 kr/mån	22 300 kr/mån	57 %
67 år	20 000 kr/mån	5 800 kr/mån	25 800 kr/mån	64 %

Så mycket måste du spara för att få en pension som motsvarar 60 procent av din slutlön:

Pensionsålder: 65 år  
67 år  
Beredet på en försäkringskostnad

**Sparbehovet i ett privatvårdsförsäkringsfonder, brevid och/eller en Vårdsfonder. Vårdsfonder blir den procent som följer (under förutsättning att du har gjort ett privatvårds- och tjänstepensionsval):**

Du kan höja din pensionsnivå genom någon form av sparande, sparande, fonder, brevid och/eller en Vårdsfonder. Vårdsfonder blir den procent som följer (under förutsättning att du har gjort ett privatvårds- och tjänstepensionsval):

\* 1 000 kr/månad för en livsvarig ersättning  
\* 600 kr/månad för ersättning under 10 år

**Pensionsprognos för dig som är  
privatanställd arbetare och född  
på 70-talet.**

Folksam

## Var du jobbar påverkar din totala pension

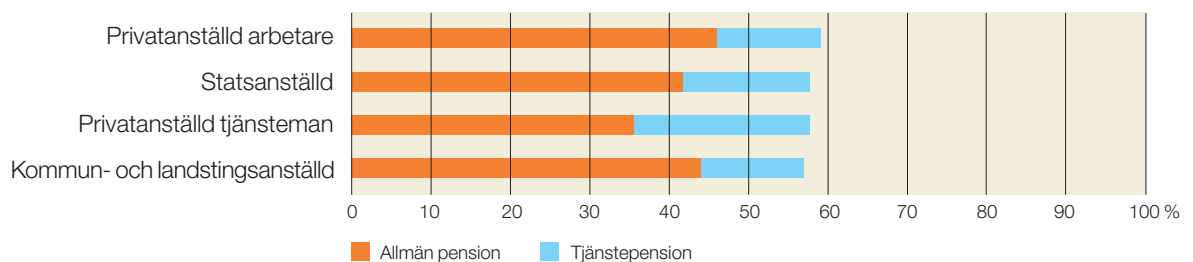
Folksamns pensionsprognos visar att flertalet 70-talister inte kan räkna med en total pension (allmän- och tjänstepension) som motsvarar mer än 60 procent av deras kommande slutlön om de önskar gå i pension vid 65 år. Det kan jämföras med 50-talsgenerationen som kommer att få en total pension på 68 procent av slutlönen, medan motsvarande andel kommer att minska till 65 procent för 60-talisterna.

Kvinnor som är födda på 70-talet kommer att få lägre pension jämfört med män födda under detta decennium. Orsaken är att kvinnor börjar arbeta vid 29 års ålder, två år senare än män, och många arbetar dessutom deltid.

Enligt Försäkringskassans prognoser kan 70-talisterna förvänta sig en pensionsnivå på omkring 53 procent, vilket skulle ge en total pension på cirka 66 procent. Varför denna skillnad mellan Folksam och Försäkringskassans prognoser? Folksam har valt att jämföra pensionen med slutlönen, det vill säga den lön som personen har de sista fem åren före pension och inte med medellönen som Försäkringskassan använder. De tar inte heller hänsyn till inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp (344 200 kronor/år).

Utän tjänstepension skulle löntagarna i genomsnitt få 45 procent i pension. För låg- och medelinkomsttagarna kommer tjänstepensionen att utgöra ungefär 20 till 25 procent av den totala pensionen. Denna andel ökar till 40–50 procent för höginkomsttagarna.

**Diagram 1: Genomsnittspension för genomsnittsinkomsttagare inom respektive arbetsmarknadssektor, andel av slutlön**



Källa: Folksam/Lennart Flood

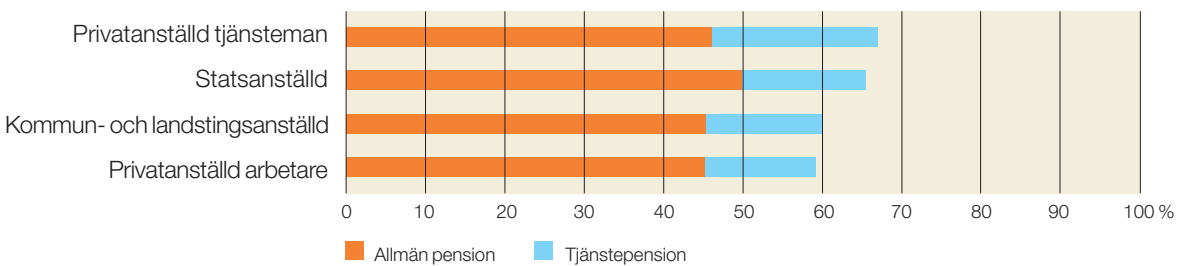
### Samma lön ger inte alltid samma pension

Även om våra fyra 70-talister kommer att ha samma lön livet igenom så kommer deras pensioner att skifta kraftigt. Skillnaderna ökar med stigande inkomst, vilket diagram 3 visar. Detta beror dels på skillnader i tjänstepensionsavtalen, dels på att vår prognosmodell tar hänsyn till risken för arbetslöshet, studieavbrott, föräldraledighet och andra händelser som påverkar inkomsterna över livscykeln. Beräkningar som Alecta har gjort visar att en person som börjar jobba vid 30 års ålder förlorar 30–40 procent av sin tjänstepension jämfört med den som börjar vid 25 års ålder. Detta riskerar drabba kvinnor i större utsträckning än män.

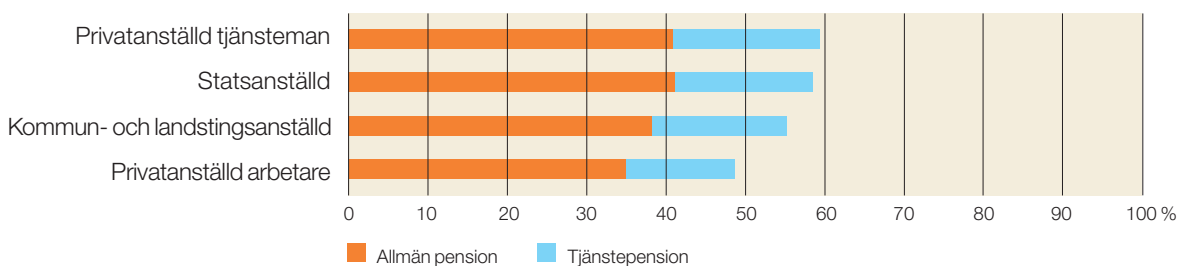
I diagram 2 har samtliga en slutlön på 39 300 kronor i månaden, men den privatanställda tjänstemannen får 3 200 kronor mer i pension per månad jämfört med den privatanställda arbetaren.

Slutlönen i diagram 3 är 58 900 och då har skillnaden i pension mellan tjänstemannen och arbetaren ökat till 6 400 kronor i månaden.

**Diagram 2: Pensionsnivå för personer med en slutlön på 39 300 kr/mån**



**Diagram 3: Pensionsnivån för personer med en slutlön på 58 900 kr/mån**

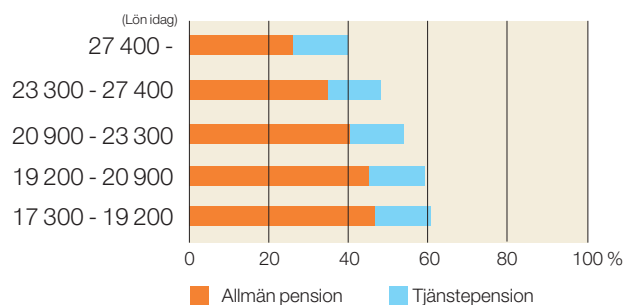


Källa: Folksam/Lennart Flood

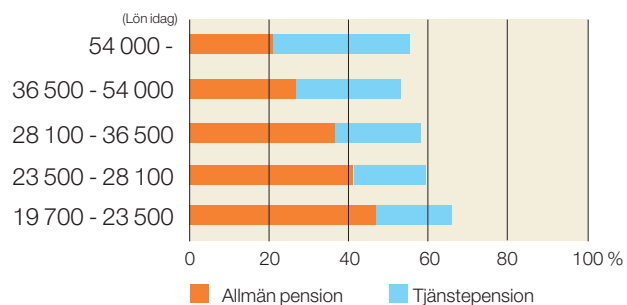
## Pensionsnivån varierar avsevärt inom respektive avtalsområde

Diagrammen 4 till 7 visar variationen i pensionsnivåerna inom varje tjänstepensionsområde. Ju mer man tjänar desto lägre blir den totala pensionens andel av slutlönen, vilket ökar behovet av sparande för att bibehålla en jämförbar standard som pensionär.

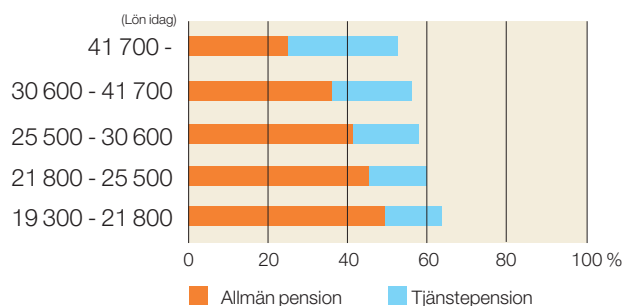
### Så blir pensionsnivån (andel av slutlön) för privatanställda arbetare ifall de går i pension vid 65 år



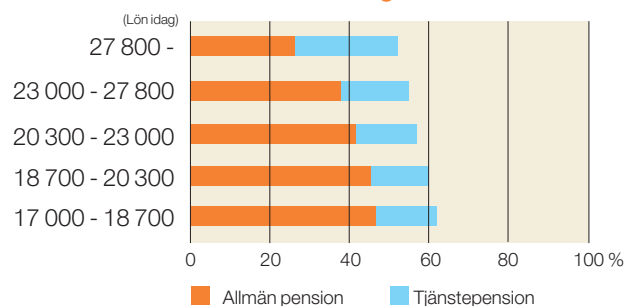
### ...och för privatanställda tjänstemän



### ...och för statsanställda



### ...samt för kommun- och landstingsanställda



**Många sparar redan**

Hälften av 70-talisterna pensionssparar redan. De med lägst lön sparar minst.

**Saknas tjänstepension fördubblas sparbehovet**

Hur mycket man måste spara för att få en pension som motsvarar 70 procent av slutlönen påverkas huvudsakligen av vilket tjänstepensionssystem man tillhör. Saknas tjänstepension, vilket uppskattningsvis 20 procent av 70-talisterna gör, fördubblas sparbehovet.

Vår prognos visar att en privatanställd arbetare som tjänar 23 000 kronor i månaden måste spara tre gånger så mycket som en privatanställd tjänsteman, trots samma lön.

Jämfört med en livsvarig ersättning på 70 procent av slutlönen, kan en 10-årig ersättningsperiod för många uppfattas som ett lämpligt alternativ med tanke på såväl ekonomiska som hälsomässiga skäl. Under den första tiden som pensionär planerar många att förverkliga livsprojekt, som har stått tillbaka under det aktiva yrkeslivet, vilket ofta kräver en hygglig pension. Efter 75 års ålder minskar vanligtvis konsumtionsbehovet och livet får ett lugnare tempo.

**10-årig ersättningsperiod med 70 procent av slutlönen i pension kräver ett genomsnittligt sparkapital på följande nivåer:**

**Privatanställda arbetare**

(Lön idag)	Sparkapital
17 300 - 19 200	440 000
19 200 - 20 900	600 000
20 900 - 23 300	950 000
23 300 - 27 400	1 500 000
27 400 -	2 600 000

**Privatanställda tjänstemän**

(Lön idag)	Sparkapital
19 700 - 23 500	330 000
23 500 - 28 100	710 000
28 100 - 36 500	930 000
36 500 - 54 000	1 400 000
54 000 -	1 900 000

**Kommunal/landstingsanställda**

(Lön idag)	Sparkapital
17 000 - 18 700	400 000
18 700 - 20 300	530 000
20 300 - 23 000	770 000
23 000 - 27 800	1 050 000
27 800 -	1 600 000

**Statsanställda**

(Lön idag)	Sparkapital
19 300 - 21 800	340 000
21 800 - 25 500	560 000
25 500 - 30 600	770 000
30 600 - 41 700	1 030 000
41 700 -	1 600 000

Källa: Folksam/Lennart Flood

**07** Rapport 07  
Tjänat allmän- och tjänstepension och nått halvtid till pension

Anders Johansson  
Förstaget 70  
007 70 SPARLÖSERLIK

**Pensionsprognos för dig som är privatanställd arbetare och född på 70-talet**

Det här är en uppskattning av vad du kommer att få i pension om du fortsätter som *medeltjänsteman* fram till du önskar gå i ålderpension. Prognosen grundar sig på den genomsnittliga lönesumman för din yrkesgrupp. I beräkningen har antagits att du kommer att ha samma pensionsgrundande inkomst som under 2005, det vill säga 21 000 kronor i månaden.

Pensionsålder	Allmän pension	Tjänstepension	Total pension	Andel av slutlön
65 år	17 300 kr/mån	0 000 kr/mån	17 300 kr/mån	57 %
67 år	20 900 kr/mån	0 000 kr/mån	20 900 kr/mån	68 %

Så mycket måste du spara om du önskar få en pension som motsvarar 70 procent av din slutlön:

Pensionsålder	Behov av sparkapital för 70-procentig pensionsnivå, livsvarigt	För 10 år med 70-procentig pensionsnivå krävs följande sparkapital
65 år	1 150 000	600 000
67 år	460 000	270 000

Behovet gäller för en förstaget på 70-årsålder. För mer information om tjänstepension, se [tjänstepension](#).

**Sparbehovet kan minska om du väljer ett privat pensionssystem**

Nedanstående tabell visar för att få en 70-procentig pension ett av de billigaste pensionssystemen för tjänstepension och tjänstepension.

**Sparbehovet vid en förstaget på 70-årsålder**

Pensionsålder 65 år	Pensionsålder 67 år
Livsvarig ersättning	Livsvarig ersättning
1 150 000	460 000
600 000	270 000

Du kan ha genomfört sparande. Väljer du pension genom Folksam?

- + 1 000 kr/mån
- + 650 kr/mån

Folksam

Så här mycket måste du spara om du önskar få en pension som motsvarar 70 procent av din slutlön.

**Färre arbetare sparar**

Närmare 80 procent av tjänstemännen säger att de har börjat pensionsspara. Drygt 62 procent av arbetarna gör det.

**Spelar avgiften roll?**

40 procent av 70-talisterna vet inte att avgiften påverkar pensionen.

**07** Rapport 07  
Tjänat in allmän- och tjänstepension  
och nått halvtid till pension

Anders Johansson  
Förgebär 72  
0770541122@FOLKSAM

**Pensionsprognos för dig som är  
privatanställd arbetare och född på 70-talet**

Det här är en uppskattning av vad du kommer att få i pension om du fortsätter som *medelarbetsare* fram till du önskar gå i ålderspension. Prognosen grundar sig på den genomsnittliga inkomsten för din yrkesgrupp. I beräkningen har antagits att du kommer att ha samma pensionsgrundande inkomst som under 2005, det vill säga 21 000 kronor i månaden.

Pensionsålder	Allmän pension	Tjänstepension	Total pension	Andel av slutlön
65 år	17 300 kronor	9 000 kronor	26 300 kronor	67 %
67 år	20 000 kronor	8 800 kronor	28 800 kronor	64 %

Så mycket måste du spara om du önskar få en pension som motsvarar 70 procent av din slutlön:

Pensionsålder	Behov av sparkapital för 70-procentig pensionsnivå, liveverigt	För 10 år med 70-procentig pensionsnivå krävs följande sparkapital
65 år	1 119 000	902 000
67 år	464 000	273 000

Estimerat på en fondavgift på 0,4 procent, baserat på premie- och tjänstepension.

**Sparbehovet kan minska om du gör ett privatval premie- och tjänstepensionsval**

Nedanstående tabell visar hur mycket ditt sparbehov för att få en 70-procentig pension påverkas av om du väljer ett av de tillgängliga fondalternativen för din premie- och tjänstepension jämfört med ett dyrtare.

Pensionsålder 65 år	Behov av sparkapital vid 0,4 % avgift	Behov av sparkapital vid 1,5 % avgift
Läsvärd ersättning	1 060 000	1 370 000
Grundlön	650 000	724 000

Du kan höja din pension genom någon form av sparande, fonder, boendel och Valjer du pensionsparerade premien följande (under för giltigt ett privatval premie- och tjänstepension) för en livslös • 1 000 kronor för en livslös • 650 kr/månad för ersättningslängre.

**Sparbehovet vid en fondavgift på 0,4 respektive 1,5 procent.**

Folksam

**Höga avgifter på premie- och tjänstepensionen ökar sparbehovet**

Närmare 23 procent av fonderna i premiepensionssystemet har i dag en avgift på 1,6 procent eller mer. Även inom tjänstepensionssystemen finns fondförvaltare med motsvarande avgiftsnivåer. Vid en avgift på 1,6 procent eller mer försvinner minst 40 procent av pensionskapitalet till förvaltarna. De höga avgifterna skulle inte vara något problem om det fanns ett entydigt samband mellan höga avgifter och hög avkastning, men hittills har detta samband lyst med sin frånvaro. Studier pekar snarare på ett negativt samband, det vill säga att höga avgifter minskar pensionspararens slutliga avkastning.

I tabell 1 och 2 illustreras fondavgiftens ugröpningseffekt för en person som från och med 22 års ålder gick in i Avtalspension SAF-LO och hade en månadslön på 18 000 kronor. En premiepensionsfond med 0,52 procent i avgift ger henne 1 300 kronor mer i pension per månad jämfört med en fond som kostar 1,42 procent. Hennes tjänstepension kan bli 2 700 kronor högre i månaden ifall hon väljer en fond som kostar 0,4 procent jämfört med en fond med 2,05 procent i avgift. Totalt ger detta 4 000 kronor mer i månaden att leva på.

**Fondavgifternas ugröpningseffekt på premie- och tjänstepensionen**

Tabell 1

Avgift %	Kapital vid 65 år	Premiepension i procent av slutlön	Premiepension i kronor per månad
0,52	1 253 000	10,9	6 800
1,2	1 113 000	9,7	6 000
1,42	1 015 000	8,8	5 500

Tabell 2

Avgift %	Kapital vid 65 år	Tjänstepension i procent av slutlön	Tjänstepension i kronor per månad
0,4	1 553 000	10,4	6 500
0,45	1 536 000	10,2	6 400
0,80	1 419 000	9,1	5 700
1,20	1 297 000	8,0	5 000
1,65	1 165 000	6,9	4 300
2,0	1 093 000	6,2	3 900
2,05	1 079 000	6,1	3 800

**Vill gå tidigt i pension**

En tredjedel av 70-talisterna vill gå i pension redan vid 61 år.

## Kommer 70-talisterna att kunna leva på pensionen?

Tre av fyra 70-talister tror att de behöver 80 procent av sin nuvarande lön i pension. Kommer då deras pensioner att räcka när de lämnar yrkeslivet under perioden 2035 till 2045? Vid första anblicken ser förutsättningarna ganska mörka ut med tanke på att vår prognos visar att de endast kan räkna med 60 procent av slutlönen i pension. Dock ska man inte likställa nuvarande lön och slutlön med varandra. Slutlönen i vår prognos bygger nämligen på ett antagande om att den nuvarande lönen ökar i värde med två procent per år.

Flertalet av 70-talisterna kommer att nå sin topplön runt 45 års ålder, samtidigt som de befinner sig i ett skede av livet då levnadsomkostnaderna är som störst. Därefter kommer kostnaderna för boende och barn att minska, medan lönen stiger Realt. En allmänt erkänd standardtrygghetsnivå vid arbetsoförmåga i detta skede av livet är 80 procent av lönen. Vi anser därför att en rimlig pension bör ligga på en nivå som motsvarar mellan 80 och 100 procent av lönen som man har mellan 40 och 45 år. Detta kräver dock att pensionerna generellt höjs med mellan 12 och 16 procent, beroende på tjänstepensionsområde, för att motsvara 70 procent av slutlönen.

Exempel: En kvinna som är 33 år och tjänar 19 000 kr/månad i dag kommer med en lönetillväxt på två procent att ha en lön på 23 100 kr/månad när hon är 40 år och en slutlön på 34 400 kr/månad vid 65 år. 60 procent av slutlönen är 20 640 kr/månad, vilket innebär att pensionen måste höjas med 2 460 kronor för att motsvara 80 procent av den lön som hon tjänade som 40-åring.

Genom att aktivt välja prisvärda premie-och tjänstepensionsfonder och spara i någon form, såsom pensionssparande, fonder och boendet, finns det goda utsikter att trygga ekonomin som pensionär. Sparkapitalet som är nödvändigt för att nå upp till en pension som motsvarar 70 procent av slutlönen under en 10-årsperiod är överkomligt för flertalet löntagare. Om man har möjlighet att arbeta till 67 års ålder halveras sparbehovet för flertalet löntagare.

**Få tror att pensionen räcker**

Varannan tjänsteman tror att pensionen kommer att räcka, medan endast en tredjedel av arbetarna tror det.

## Minska riskerna, öka tryggheten

Staten bör ha ett starkt egenintresse av att pensions-spararen får mesta möjliga pension för pengarna. Ju sämre avkastning pensionsplaceringarna ger desto högre blir statens framtida kostnader för att garantera pensionärerna en skälig levnadsstandard.

Utifrån detta perspektiv vore det rimligt att införa ett tak för både avgifts- och risknivån i premiepensions-systemet. För att minska risken för stora skillnader i ersättningsnivåer mellan aktiva respektive passiva pensionssparare bör generationsfonder inrättas för icke-väljare. Motsvarande förändringar bör även

diskuteras för tjänstepensionssystemen. För att underlätta väljaraktiviteten finns det starka argument för att minska antalet valbara premiepensionsfonder från dagens 791 till ett mer överskådligt antal.

Löntagarnas sparbehov skulle kunna minska om taket i det allmänna pensionssystemet slopades. Härigenom skulle utrymme skapas för förbättringar av tjänstepensionssystemen för samtliga löntagare.

### Modell för undersökningen

Pensionsprognosen för 70-talisterna är gjorda av professor Lennart Flood vid Handelshögskolan i Göteborg. Han har använt en mikrosimuleringsmodell, SESIM, ursprungligen utvecklad på finansdepartementet. I modellen ingår 100 000 individer som motsvarar ett representativt urval av Sveriges befolkning.

Modellen tar bland annat hänsyn till arbetslöshet, studieavbrott, föräldraledighet och andra händelser som påverkar inkomsterna över livscykeln. Vid beräkningarna har villkoret varit att 70-talisterna har arbetat 21 år eller mer inom respektive arbetsmarknadssektor.

Följande antagande har också använts:

Inflationen: 2 procent

Real löneökning 2 procent

Finansiell avkastning: 5 – 6,25 beroende på tillgångsslag

### Lennart Flood

Lennart Flood är professor i ekonometri och verksam vid Handelshögskolans nationalekonomiska institution, Göteborgs universitet. I sin forskning har han under många år arbetat med mikroekonometri, särskilt med inriktning på arbetsutbud och skatter. Han har publicerat ett antal rapporter och artiklar som beskriver det svenska pensionssystemets egenskaper och vilka kompensationsnivåer som de framtida pensionärerna förväntas erhålla. Lennart Flood är också anlitad av finansdepartementet som expert.



